

Regelbunden tillsyn i Garpenbergs och Västerby skolor

Förskoleklass

Grundskola 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Hedemora kommun och besökt Garpenbergs och Västerby skolor den 7 och 8 maj 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 12 februari 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. I båda skolorna intervjuades rektorn, lärare, elever och annan skolpersonal. Även information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har även använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever

Garpenbergs skola	Antal elever
Förskoleklass	9
Grundskola åk 1-6	45

Västerby skola	Antal elever
Förskoleklass	19
Grundskola åk 1-6	97

Källa: Skolornas egna uppgifter, våren 2009

Garpenbergs och Västerby skolor utgör tillsammans med ytterligare två skolor området landsbygd i Hedemora kommun. I mars 2009 ombildades skolledningsorganisationen i Hedemora så att det finns en rektor för Garpenbergs och Västerby skolor. För området finns även en områdeschef med övergripande ekonomiskt ansvar.

Utöver ledningsansvaret för skolorna har rektorn ansvar för skolbarnsomsorg på båda skolorna. I Västerby är rektor även ansvarig för en förskola och två familjedaghem. Grundskolorna ligger ca 20 km från varandra och rektorn har sitt arbetsrum på den centrala förvaltningen i Hedemora.

I anslutning till Garpenbergs och Västerby skolor finns även förskola och fritidshemsverksamhet. Kommunens ansvarstagande för dessa verksamheter beskrivs i separata verksamhetsrapporter.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Garpenbergs skola

År 2008 fanns 7 elever i årskurs 5. Skolan redovisar elevernas resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 5 men saknar en redovisning av elevernas kunskapsresultat i förhållande till kursplanernas uppnåendemål i årskurs 5. Detta gäller alla ämnen. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar att nästan alla elever uppnådde målen i matematik år 2008, en förbättring sedan 2007. I engelska uppnådde knappt tre fjärdedelar av eleverna målen, en försämring sedan 2007. I svenska uppnådde drygt hälften av eleverna kunskapsmålen år 2008, en klar försämring sedan 2007.

Garpenbergs skola har analyserat resultaten och bland annat kommit fram till att bristande trygghet i grupperna kan vara orsaken till att eleverna inte nått tillfredsställande måluppfyllelse. Någon analys av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar har inte heller genomförts, trots att elevernas slutbetyg i årskurs 9 i Hedemora kommun visar att det finns stora skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar.

Skolan redovisar även en sammanställning av elevernas kunskapsutveckling i årskurs 2 år 2008 i ämnena svenska och matematik. Här framgår att nästan alla elever når kunskapsnivån i matematik, medan hälften av eleverna inte nådde den i svenska.

Bedömningen är gjord efter Skolverkets diagnosmaterial som genomförs i kommunen för samtliga elever i årskursen. Analysen pekar på att det krävs fler stödinsatser.

Västerby skola

År 2008 fanns 15 elever i årskurs 5. Av dessa nådde hälften av eleverna målen på de nationella ämnesproven i matematik, en försämring sedan 2007. I svenska noteras en förbättring sedan 2007 och i engelska nådde samtliga elever de nationella kunskapsmålen år 2008, ett bättre resultat jämfört med år 2007. Skolan saknar dock en redovisning av elevernas kunskapsresultat i förhållande till kursplanernas uppnåendemål i årskurs 5.

Västerby skola har analyserat tänkbara förklaringar till de olika resultaten samt kommit fram till att det behövs åtgärder i form av extra stöd till de elever som inte nått målen. Någon redovisning av kunskapsresultat fördelat på flickor respektive pojkar görs inte.

Skolan redovisar även en sammanställning av elevernas kunskapsutveckling i årskurs 2 år 2008 i ämnena svenska och matematik. Detta resultat hänförs till Skolverkets diagnosmaterial som genomförs i årskurs 2. Här framgår att nästan alla elever når kunskapsnivån i matematik medan hälften av eleverna inte når kunskapsmålen i svenska.

Skolans analys pekar på att de stödinsatser som funnits inte varit tillräckliga på grund av resursbrist. Någon analys av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar har inte heller genomförts i Västerby skola.

Skolinspektionens bedömning är att båda skolorna behöver ta fram sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i årskurs 5. Båda skolorna behöver också arbeta för att nå en högre måluppfyllelse i årskurs 5. Vidare behöver båda skolorna analysera måluppfyllelsen utifrån pojkars och flickors resultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Skolinspektionen har tagit del av båda skolornas individuella utvecklingsplaner. Västerby skola har som underlag för den individuella utvecklingsplanen, en portfolio som innehåller de nedbrutna kursplanemålen som i små steg visar vägen till kursplanernas mål i svenska och matematik. De individuella utvecklingsplanerna behöver dock utvecklas så att de blir tydligt framåtsyftande samt att det tydligare framgår hur elevernas kunskapsutveckling ser ut i relation till kursplanemålen. Skolans insatser för elevernas utveckling behöver framgå tydligare. Vid tillsynsbesöken framkommer också att skolorna inte ger eleverna skriftlig information i alla ämnen för att tydliggöra hur elevens kunskapsutveckling är i förhållande till de nationella kunskapsmålen (skriftliga omdömen). Dock har ett sådant arbete påbörjats. Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna behöver förbättras på Västerby skola och att skriftliga omdömen behöver tas fram i samtliga ämnen på båda skolorna.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande. Rektorn har, enligt avsnitt 2.8 i läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. För att eleverna, i enlighet med läroplanens intentioner, ska kunna ta ansvar för sin egen utbildning, krävs också att skolan klargör vilka mål utbildningen har.

Garpenbergs och Västerby skolor

I skolornas kvalitetsredovisningar finns angivet att elevernas möjlighet till inflytande ska förbättras. Tillsynen visar att lärarna på Garpenbergs skola diskuterar hur elevernas inflytande ska öka i takt med stigande ålder. Det finns dock ingen "röd tråd" på någon skola om hur elevernas möjlighet till inflytande ska utvecklas och i elevenkäter och samtal med eleverna framkommer att de inte uppfattar att de har möjlighet att vara med och påverka sin utbildning. Tillsynen i Garpenbergs och Västerby skolor visar vidare att eleverna genomgående har små möjligheter att utöva inflytande över undervisningen och över sitt eget lärande. Lärarna planerar det mesta av undervisningen själva och generellt sett har eleverna en begränsad kännedom om målen för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att elevernas möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande behöver förbättras.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby		X

Motivering

1 kap. 2 § skollagen anger att verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. I varje klass eller undervisningsgrupp ska eleverna, i enlighet med 3 kap. 6 § grundskoleförordningen, ges tillfälle att tillsammans med läraren behandla frågor som är av gemensamt intresse för eleverna. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, framgår bl. a följande; De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, ska omfatta alla elever. Skolan ska sträva efter att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Västerby skola

På Västerby skola finns både elev-, klass- och miljöråd. Däremot visar tillsynen att dessa hålls med stor oregelbundenhet. Om det inte finns frågor att ta upp, blir råden inställda. Tillsynen visar också att eleverna inte uppfattar att deras roll i den demokratiska processen är viktig.

Skolinspektionen bedömer att arbetet i Västerby skola med att ge eleverna kunskap om demokratins principer samt utveckla deras förmåga att arbeta i demokratiska former behöver förbättras.

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vidare ska läraren, enligt avsnitt 2.2 i läroplanen, utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Garpenbergs och Västerby skolor I skolornas kvalitetsredovisningar anges i analysen av elevernas bristande kunskapsresultat att stödet är otillräckligt. Diskussioner om huruvida undervisningen kan anpassas så att den bättre främjar elevernas kunskapsutveckling är inte levande. Lärarna uppger i tillsynen att det är svårt att anpassa undervisningen efter elevernas behov. På båda skolorna ges eleverna sällan tillfälle att utifrån egna behov pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Eleverna uttrycker att det är mycket arbete i böcker och med arbetsblad och med få undantag arbetar eleverna med samma uppgifter samtidigt. De berättar att "vi får inte hoppa över sidor om det är för lätt".

Skolinspektionen bedömer att skolornas arbete med att anpassa undervisningen till alla elevers förutsättningar och behov behöver förbättras. Detta är särskilt viktigt med tanke på de svaga kunskapsresultaten och att stödet bedöms som otillräckligt.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering

Av 4 kap. 1 § andra stycket skollagen framgår att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Av 5 kap. 2 § grundskoleförordningen framgår att en elev ska få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Garpenbergs och Västerby skolor

Vid tillsynen framkommer att det finns elever vid Garpenbergs skola som är i behov av studiehundledning på modersmålet, men som inte får det. Detta behöver åtgärdas.

Det framkommer vidare vid tillsynen att eleverna inte erbjuds särskilt stöd i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Ett undantag är dock ämnet idrott och hälsa där särskilt stöd vid behov ges av idrottslärare från det centrala resursteamet. Tillsynen visar vidare att det på båda skolorna finns specialpedagoger/speciallärare som ger särskilt stöd till vissa enskilda elever och till elever i små grupper. Trots jämförelsevis goda förutsättningar upplever dock rektorn och lärarna att det inte finns resurser för att ge alla elever möjligheter till särskilt stöd. Tilläggas kan att båda skolorna har relativt små klasser och hög lärartäthet. Diskussioner om hur det särskilda stödet bör organiseras och utformas så att alla elever når kunskapsmålen, t.ex. utifrån ett mer inkluderande synsätt, förs inte på skolorna.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd får det, oavsett vilket ämne det gäller. Skolinspektionen bedömer också att båda skolorna behöver förvissa sig om att studiehundledning på modersmålet ges till alla elever som behöver det, oberoende av ämne.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Garpenbergs och Västerby skolor I skolorna upprättas åtgärdsprogram för de elever som på elevvårdsgruppsmötet har diskuterats är i behov av särskilt stöd, framför allt i engelska, matematik och svenska. Däremot upprättas inte åtgärdsprogram för elever som riskerar att inte nå målen i övriga ämnen. Tillsynen visar vidare att åtgärdsprogrammen saknar en tydlig beskrivning av vilka insatser skolan ska vidta och hur dessa syftar till att de nationella målen ska nås. Det behöver också tydligare framgå vilket eller vilka mål - relaterade till läroplanen och kursplanerna – som eleven inte når och hur föreslagna åtgärder ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen vill även poängtera rektorns utredningsansvar när det kommer uppgifter om att elever kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen behöver utvecklas så att de uppfyller styrdokumentens krav samt att rektorn säkerställer att det för alla elever som är i behov av särskilt stöd upprättas ett åtgärdsprogram. Se även Skolverkets Allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).
--

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Garpenbergs och Västerby skolor har nyligen upprättat var sin likabehandlingsplan, daterad april 2009.

Garpenbergs skola

På Garpenbergs skola har eleverna varit delaktiga i kartläggningen av sin miljö. Dock har detta arbete inte resulterat i en redovisning av vilka åtgärder skolan ämnar vidta för att undanröja problem. Eleverna är medvetna om att planen finns och känner sig delaktiga i dess tillkomst.

Västerby skola

På Västerby skola visar tillsynen att innehållet i planen inte har förankrats vare sig bland personalen eller bland elever och föräldrar. Det framgår inte heller att eleverna har medverkat i upprättandet av densamma.

Båda skolornas likabehandlingsplaner saknar en tydlig ansvarsfördelning mellan rektor och lärare samt vem som ansvarar för hur dokumentationen ska föras. Det är vidare ottydligt vilket tillvägagångssätt som blir aktuellt om en vuxen kränker en elev.

Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver omarbeta sina planer så att de svarar mot författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby		X

Motivering
I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). Enligt 2 kap. 3 § grundskoleförordningen anges i timplanen bl.a. antalet timmar för ämnen och elevens val och det totalt garanterade antalet timmar (garanterad undervisningstid). I Västerby skola anordnas inte ämnet musik i årskurs 5 och 6 under läsåret 2008/2009 vilket innebär att eleverna inte ges förutsättningar att nå målen i ämnet i årskurs 5. Rektorn uppger i samband med faktagranskning av denna rapport att eleverna under sina tidigare år i Västerby skola haft så många undervisningstimmar i musik att dessa tillsammans med kommande årens undervisning kommer att ge eleverna det garanterade antalet undervisningstimmar. Tillsynen visar dock att det inte är säkerställt att eleverna har nått de nationella kunskapsmålen för ämnet. Några diskussioner om att erbjuda särskilt stöd till elever som eventuellt riskerar att inte nå målen för årskurs 5, har inte heller förts. Skolinspektionen konstaterar dock att Hedemora kommun för närvarande håller på att revidera sin övergripande timplan, vilket enligt rektorn innebär att eleverna framöver kommer att erbjudas undervisning i ämnet i såväl årskurs 5 som 6. Skolinspektionen bedömer sammantaget att Västerby skola behöver vidta åtgärder för att säkerställa att eleverna ges förutsättningar att nå målen i ämnet musik i enlighet med författningarna.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering

I bilaga 3 till skollagen anges utbildningens omfattning i grundskolan i timmar om 60 minuter för ämnen och ämnesgrupper, även kallad timplan. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Enligt 2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen syftar undervisningen i elevens val till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I Hedemora kommun är beslut om urval av ämnen till elevens val delegerat till rektorn.

Garpenbergs och Västerby skolor anordnar inte elevens val. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs.

Av 2 kap. 9 § grundskoleförordningen framgår följande : Om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning.

Garpenbergs skola

Tillsynen visar att det på Garpenbergs skola finns nyanlända elever med annat modersmål än svenska. Dessa erbjuds inte modersmålundervisning. Skolinspektionen bedömer att rektorn ska garantera att elever ges modersmålsundervisning i enlighet med förordningen.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby	X	

Motivering
Undervisning i svenska som andraspråk ska enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen, 2 kap. 9a § i särskoleförordningen anordnas för de elever som behöver det. Beslut om sådan undervisning ska fattas av rektorn. Garpenbergs skola Tillsynen visar att Garpenbergs skola inte har rutiner för att ta reda på vilka elever som har behov av att läsa enligt kursplanen svenska som andraspråk. Skolan anordnar inte undervisning i ämnet och saknar även lärare som är utbildade i ämnet. Skolinspektionen bedömer att undervisning i svenska som andraspråk behöver anordnas för de elever som behöver det.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg	X	
Västerby	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen har rektorn ansvar för att skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot nationella mål och riktlinjer. Vidare framgår av läroplanen (Lpo 94), 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Detta kräver att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Garpenbergs och Västerby skolor Både Garpenbergs och Västerby skolor saknar delvis ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete som genomsyrar hela skolans verksamhet. Utifrån de brister som tillsynen visar inom bland annat uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen, individanpassning elevernas inflytande över sin utbildning och särskilt stöd bedömer Skolinspektionen att skolorna inte bedriver ett tillräckligt systematiskt kvalitetsarbete med inriktning mot de nationella målen. Åtgärder behöver därför vidtas.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skola	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Garpenberg		X
Västerby		X

Motivering
Enligt 1 och 3 §§ i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolan årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitets-

redovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av planer mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen redovisas. Skolans, förskolans och fritidshemmets kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever (3, 3 a och 4 §§ förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.). Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning.

Garpenbergs och Västerby skolor

Skolinspektionen har tagit del av Garpenbergs och Västerby skolors kvalitetsredovisningar för år 2008. I dessa ingår även skolornas arbetsplaner. Skolinspektionen konstaterar att dokumenten sammantaget behandlar områden som bl. a. mål, vidtagna åtgärder, resultat samt åtgärder för ökad måluppfyllelse inför nästkommande år. De analyser som redovisas är dock begränsade. En redovisning av skolornas uppföljning och utvärdering av planerna mot kränkande behandling saknas. Elever har inte medverkat i framtagandet av kvalitetsredovisningen och föräldrar har inte givits tillfälle att medverka. Slutligen konstaterar Skolinspektionen att dokumenten är otydliga i vilka delar som utgör kvalitetsredovisning respektive arbetsplan.

Skolinspektionens sammantagna bedömning är att kvalitetsredovisningarna inte motsvarar författningarnas krav och därför behöver åtgärdas.

Stockholm den 12 november 2009

Christina Sjöberg

Lotta Hedén